

Programmabegroting 2021

18-11-2020

In 2021 zijn de volgende incidentele uitgaven voorzien (benoemd in de Kadernota; Beslispunt voor het college is of deze activiteiten behoren tot gebouwbeheer, wijkbeheer en P&O of dat deze bekostigd moeten worden vanuit het beschikbare duurzaamheidsbudget voor 2021):

- In november 2015 heeft de gemeente Diemen de Parijsverklaring van het Klimaatverbond Nederland ondertekend met als doel in 2030 met de eigen organisatie geen broeikasgassen meer uit te stoten. Dit betekent dat er onderzoek zal moeten worden gedaan naar de verdere mogelijkheden voor energiebesparing, het opwekken van duurzame energie en het aardgasvrij maken van gemeentelijke gebouwen (€ 50.000) en onderzoek naar het overschakelen naar een wagenpark en machines die geen gebruik meer maken van fossiele brandstof (€ 20.000). Het totaal voor beide adviezen om de broeikasgasuitstoot van de gemeentelijke organisatie te minimaliseren bedraagt € 70.000.
- Naast het gemeentelijke wagenpark zal ook het vervoersmanagement voor het woon/werkverkeer en vervoer naar externe overleggen en symposia moeten worden verduurzaamd. Dit kan niet binnen Duo+ worden opgepakt. Hiervoor zal dus externe expertise moeten worden ingehuurd € 20.000. Dit zal na 2021 worden opgepakt.

Op de iets langere termijn (periode 2022 tot 2030) zullen de wijkuitvoeringsplannen om van het aardgas af te gaan voor de eerste wijken moeten worden opgepakt (benoemd in de Kadernota):

- In 2020-2021 wordt de verplichte transitievisie warmte opgesteld. Voor het hiervoor toegekende rijksgeld (Decembercirculaire 2019) is een bestemmingsreserve gemaakt. Na 2021 zullen aan de hand van de transitievisie warmte wijkuitvoeringsplannen moeten worden gemaakt om met de eerste wijken van het aardgas af te gaan (zie aparte paragraaf energietransitie). Afhankelijk van het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (Rob) over de kosten voor gemeenten voor de invulling van het klimaatakkoord wordt hiervoor vanaf 2022 een bijdrage in het gemeentefonds verwacht.

Energietransitie

Nederland heeft in 2015 het klimaatakkoord in Parijs ondertekend. Doel van dit akkoord is de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen zodat de opwarming beperkt blijft tot maximaal 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau. Het streven is echter om de opwarming beperkt te houden tot 1,5 graden. Hiertoe moet er in 2030 wereldwijd 45% minder CO₂ worden uitgestoten en mag in 2050 niet meer worden uitgestoten dan de natuur kan absorberen.

Regionale energiestrategie (RES)

Na vaststelling van de definitieve RES 1.0 zullen de ruimtelijke opgaven van de RES moeten worden opgenomen in de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisies en omgevingsplannen. Om de 2 jaar zal de RES worden herijkt en geactualiseerd om de strategie effectief te houden in de veranderende omstandigheden bij de energietransitie.

Transitievisie warmte en wijkaanpakken

In de Energieagenda is als doelstelling opgenomen dat Nederlandse gebouwde omgeving in 2050 aardgasvrij en CO₂arm is. Met de Wet Voortgang Energietransitie is sinds juli 2018 aardgasvrij ontwikkelen van nieuwbouw verplicht geworden. Voor de bestaande bouw loopt de transitie naar aardgasloos tot 2050. Het gaat daarbij om zowel woningen, commercieel als maatschappelijk vastgoed. Alleen de grotere industriële aansluitingen zijn uitgezonderd.

Met het Interbestuurlijk Programma is afgesproken dat gemeenteraden uiterlijk in 2021 een transitievisie warmte vaststellen voor het aardgasloos maken van de bestaande gebouwde omgeving. In de transitievisie warmte moeten gemeenten aangeven welke wijken ze als

eerste (vóór 2030) willen aanpakken. Voor deze wijken moet in de transitievisie warmte zijn opgenomen wat daar de alternatieven voor aardgas zijn. Aansluitend moet voor al deze wijken een Wijkplan worden gemaakt.

De VNG onderhandelt met het Rijk over de financiering van deze nieuwe gemeentelijke taak. De verwachting is dat dit in 2021 zal worden opgepakt met een onderzoek voor wijzigingen van gemeentelijke taken op basis van artikel 2 van de Financiële-verhoudingswet. Op basis hiervan kan het gemeentefonds dan in 2022 gelabeld worden opgehoogd voor de wijkaanpakken. Het is de bedoeling dat gemeenten meer geld krijgen naarmate ze zich actiever opstellen.

Afvalplan 2020

Op 19 december 2019 heeft uw raad het Afvalplan 2020 (Diemen naar minder restafval) vastgesteld. Het plan voorziet in acties en maatregelen die het mogelijk moeten maken de doelstelling uit het coalitieakkoord te realiseren. De coronacrisis heeft gevolgen voor de implementatie van het plan. Participatiebijeenkomsten met bewoners konden geen doorgang vinden waardoor de geplande inzameling van groente-, fruit-, en tuinafval met containers aan huis vertraagd is. Hierdoor is ook het verwijderen van de ondergrondse gft-dummy's vertraagd. Ook het aanpassen van de ophaal- of ledigingsfrequentie van het restafval is vertraagd.

Vanaf half maart zien we een sterke en continue stijging van het aanbod huishoudelijk afval en grondstoffen. Afhankelijk van de stroom is er tussen de 15% en 30% meer aanbod waardoor verzamelcontainers structureel sneller vol zitten. Meerlanden heeft maatregelen moeten nemen om de situatie beheersbaar te houden. Er worden structureel meer voertuigen en mensen ingezet en er is ook op feestdagen doorgewerkt. Meerlanden verwacht dan ook in heel 2020 fors meer restafval in te zamelen dan vorig jaar. In het eerste kwartaal van 2020 is al 100 ton meer restafval ingezameld dan in hetzelfde kwartaal van 2019. Dit zal per saldo tot een overschrijding kunnen gaan leiden van € 96.000 voor de inzameling van restafval 2020. De financiële effecten van de coronamaatregelen worden in de Meerlanden-rapportages over het derde kwartaal duidelijker zichtbaar. Dan kunnen we zien of de genomen maatregelen kunnen worden afgebouwd, krijgen we een beter beeld hoe de kosten zich verder ontwikkelen en of de inkomsten uit de afvalstoffenheffing dekkend zullen zijn over 2020.

Inmiddels is het voor inwoners mogelijk containers aan huis aan te vragen voor de inzameling van Oud Papier en Karton (OPK) en Plastic verpakkingen, Blik en Drankenkartons (PBD). Hiermee maken we het voor inwoners makkelijker het afval te scheiden en brengen we de hoeveelheid restafval omlaag. De kosten van deze maatregel, zonder dat dit gekoppeld is aan andere maatregelen uit het afvalplan, zoals de uitfasering van de gft-dummy's of de ophaalfrequentie van het restafval, komen bovenop de huidige oplopende inzamelkosten. De kosten worden beïnvloed door het aantal uitgereikte containers, het aantal inzameldagen en de efficiency van de rijroutes. Geschat wordt dat het om een totaalbedrag gaat van tussen de € 75.000 en € 150.000.

Naast voornoemde nieuwe ontwikkelingen zijn de verwerkingskosten en de opbrengsten van de verschillende grondstofstromen altijd onzekere factoren. Factoren die voorheen met de egalisereserve opgevangen konden worden. De verhoging van het belastingtarief voor het verbranden van restafval door het Rijk in 2019, de wisselende opbrengsten voor grondstoffen en het vele meerwerk rondom de afvalinzameling in nieuwbouwwijken hebben ervoor gezorgd dat de egalisereserve afvalstoffenheffing leeg is.